

Міністерство освіти і науки України

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С.Сковороди, природничий факультет

Akademia Pomorska w Słupsku
Instytut Biologii i Ochrony Środowiska

II Міжнародна науково-практична конференція

ПРИРОДНИЧА НАУКА І ОСВІТА: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

20-21 вересня 2019

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Харків 2019

9. частіше читати дитині, просити переказувати прочитане, вивчати з нею вірші, розмовляти і виправляти, коли дитина говорить неправильно;

10. не навантажувати дітей зайвими враженнями, які викликають у них емоційне перенапруження;

11. не розповідати дитині перед сном страшних казок, хвилюючих історій, не залишати дитину одну, коли вона боїться.

Отже, діти з тяжким порушенням мовлення мають певні труднощі у розвитку комунікативно-мовленнєвої активності та потребують цілеспрямованого корекційно-розвивального впливу не тільки з боку педагогів, а і батьків. Батьки є першою і невід’ємною ланкою розвитку і становлення дитини як особистості, прикладом для наслідування. Успішність корекційного впливу значно залежить від активності і цілеспрямованості батьків допомогти дитині.

Пінський О.О.
«VIVA, A. P.!»

*Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди, м. Харків
e-mail: al_pin@ukr.net*

Pinskyi O.O. «VIVA, A. P.!» The article is dedicated to the memory of Doctor of Biological Sciences, Professor O.P.Krapivny, who worked for many years at H.S.Skovoroda Kharkiv State Pedagogical Institute/

Key words: *outstanding teacher, professionalism, case of life, passion for personality.*

Особистість учителя, викладача вищої школи завжди є явищем багатокомпонентним та унікальним. Оцінка його в пам’яті людей, у першу чергу, залежить від трьох складових: рівня професіоналізму, таланту й людяності. Усі ці три компоненти гармонійно поєднувалися в особі Олександра Павловича Крапивного (1929 – 1990), доктора біологічних наук, професора, який багато років працював у Харківському державному педагогічному інституті ім. Г.С. Сковороди.

Перші безпосередні контакти Олександра Павловича з нами, студентами першого курсу природничого факультету, відбулися наприкінці травня 1976 року під час проходження польової практики з зоології і ботаніки на базі навчально-спортивного табору «Гайдари». І так трапилось, що вони виявилися незабутніми і навіть шокуєчими.

Професор Олександр Павлович Крапивний в межах обраного наукового напряму – еколого-етологічного вивчення складних форм поведінки тварин – проводив власні дослідження, формував видовий склад живого куточка, який на період практики з дидактичною метою створювали в навчальному таборі, поповнював колекцію факультетського зоологічного музею, засновником якого він був. Помічниками професора були студенти-старшокурсники, які займалися відловом тварин, допомагали з їхньою годівлею і доглядом, набували знань і вмінь таксодермії. Подорожці одного вечора назавжди залишилися в пам’яті

студентів. У надвечір'ї під час самостійної підготовки декілька студентів-першокурсників виявилися свідками завершення маленької експедиції до Гадючої балки з наступним «переміщенням» середньої за розмірами гадюки звичайної (*Vipera berus*) з полотняного мішка змієлова до типової універсальної клітки-тераріуму для тварин живого куточка. Мішок акуратно ніс Олександр Павлович у супроводі двох студентів другого курсу. Вивіреном рухом змію було спрямовано до тераріуму, проте студент, який асистував викладачеві, через хвилювання і переляк не зміг вчасно зачинити клітку, і розлючена тварина вп'ялася в долоню лівої руки професора, після чого сховалася в темряву імпровізованого серпентарію. Зачинивши клітку і коротко схарактеризувавши другокурсника-невдачу, Олександр Павлович зовні абсолютно спокійно дістав з кишені гостро наточений складаний ніж, продезінфікував його, зануливши лезо до кишенькової пляшечки з етиловим спиртом. Далі зробив глибокий надріз на великому пальці і поєднав ним ранки від укусу отруйних зубів змії. Отрута гадюки має гемокоагулюючу дію, тому миттєво утворився великий, завбільшки з чорнослив тромб, що під тиском крові буквально «вивалився» з рани додолу. Після того як декілька невеликих тромбів вийшли з током крові, Олександр Павлович з допомогою асистентів наклав бинт, коротко заспокоїв остовпілих студентів і пішов до лікаря, притримуючи, як дитину в колісці, майже відразу почервонілу і припухлу ліву долоню правою.

Професійна наукова обізнаність Олександра Павловича була надзвичайною. Жоден зі свідків згаданої події не знав про такий спосіб боротьби з отруєнням після укусів змій. Лише через декілька років нами було знайдено інформацію про застосований спосіб урятування потерпілого в інструкції для бійців вермахту – учасників експедиційного корпусу Роммеля, який воював на півночі Африки. Зараз ця методика детоксикації вважається небезпечною і може бути використана, якщо постраждалий має загострену, смертельно небезпечну алергічну реакцію на отруту гадюки та за умов відсутності антитоту.

Минуло більше тридцяти років, проте й нині на стелі однієї з лабораторій табору «Гайдари» можна побачити залишки напису латиною «Viva, A. P.!» – вітання професору Крапивному, яке залишили закохані на все життя в зоологію і особистість викладача студенти-природознавці 70-х років XX століття.